

متن پرسش

باسمه تعالی با سلام خدمت استاد گرامی: ضمن عرض تشکر فراوان به خاطر مباحث بسیار ارزشمند و حکیمانه حضرت تعالی که حقیقتاً گمشده و راهگشای جوانان حزب اللهی است، بنده چند آیه کلیدی را در مباحث جنابعالی دیده ام و توضیحی که برای هر یک ارائه داده اید مطالعه کرده ام. اما نتوانستم به یک نظمی در این چند آیه شریفه برسم. هم چنین یک روایت مرتبط از اصول کافی یافتم که ابهام را برای بنده بیشتر کرد: ۱. «و ما خلقت الجنّ و الإنس إلاّ ليعبدون» ۲. «و اعبد ربّک حتی یأتیک الیقین» (حضرت علامه (ره) ذیل این آیه شریفه، مراد از یقین را مرگ دانسته که عالم یقین است؛ و می فرمایند: "اگر مقصود از یقین، آن یقین معمولی باشد که گفتیم از راه تفکر یا عبادت، در نفس پدید می آید رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) در هر حال آن یقین را داشته، و آیه شریفه که خطابش به شخص رسول اکرم است می فرماید عبادت کن تا یقین برایت بیاید، چطور رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) یقین نداشته با اینکه آیات بسیاری از کتاب خدا او را از موقنین و همواره بر بصیرت و بر بینه ای از پروردگارش، و معصوم و مهتدی به هدایت الهی و امثال این اوصاف دانسته است". ظاهر این تفسیر با توضیح حضرت تعالی که فرموده اید علت غائی خلقت انسان به استناد این آیه، یقین است (همانگ نیست). ۳. «کلا لو تعلمون علم الیقین لترونّ الجحیم ثم لترونها عین الیقین» ۴. «و اتقوا الله و یعلمکم الله» ۵. روایت شریف در اصول کافی جلد ۴ صفحه ۱۶۴ باب برتری ایمان بر اسلام و برتری یقین بر ایمان: «ایمان یک درجه از اسلام بالاتر است و تقوی یک درجه بالاتر از ایمان است و یقین یک درجه از تقوی بالاتر است و میان مردم چیزی کمتر از یقین تقسیم نشده است». از حضرت تعالی تقاضا دارم تعریف و ارتباط تسلیم، ایمان، تقوا و یقین را با توجه به آیات و روایت فوق بفرمایید. نیز ارتباط علم بیان شده در آیه شریفه بند ۵ که حاصل تقوا است با یقین (آیا منظور از این علم، همان علم الیقین است؟) هم چنین ناهماهنگی ظاهری مذکور در بند ۳ را تبیین فرمایید. جزاکم الله خیرا و من الله التوفیق

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همان طور که علامه می فرمایند و روایت هم تأیید می کند آن جا که به رسول خود می فرماید: تا رسیدن به یقین عبادت خدا را همچنان ادامه بده، یعنی تا آخر عمر و رسیدن مرگ عبادت حضرت پروردگار را ادامه بده. و یا وقتی در زیارت ائمه «علیهم السلام» می گوید «مُجَاهِدًا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ عَابِدًا لِلَّهِ حَتَّىٰ أَتَاهُ الْيَقِينُ» شما تا رسیدن به یقین مجاهده در راه خدا را ادامه دادید،

یعنی تا آخر عمر. ولی عنایت داشته باشید در متن آیه یک نکته خوابیده که چرا به جای مرگ، فرموده است یقین، زیرا در مرگ حجابها برطرف می‌شود و عالم غیب و معنا برای انسان ظهور می‌کند و لذا می‌توان نتیجه گرفت آیه می‌خواهد خبر از آن بدهد که عبادت باید تا رفع حجاب و انس با عالم غیب ادامه یابد و به همین جهت بزرگان دین که بنده نیز سخن آنها را پذیرفتم می‌فرمایند هدف خلقت عبادتی است که منجر به یقین شود. حال در همین رابطه که یقین را رفع حجاب بگیریم و در روایت داریم چیزی کمتر از یقین بین مردم تقسیم نشده؛ می‌توان فهمید باید انسان مراحل را طی کند تا به مقام یقین و نس قلبی با خدا برسد. ابتدا باید در عین پذیرفتن احکام اسلام، قلب خود را به نور ایمان متوجه خدا بگرداند و در این مسیر رعایت تقوا را بنماید تا آرام آرام حجابهای بین او و انوار الهی برطرف شود و از علم الیقینی به عین الیقینی که چشم دل او باز می‌شود، نایل گردد. موفق باشید